

Nr 733.

Av herr **Ossbahr**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående försvarsväsendets ordnande.*

I min motion nr 731 har jag antytt, att man i det moderna kriget måste räkna därmed, att en motståndare kommer att från luften kunna landsätta högt kvalificerade trupper i jämförelsevis stor omfattning. De ryska manövrar som avhöllos föregående år under september månad i trakten av Kiev, visade sålunda, att man vid ett tillfälle kunde på dylikt sätt landsätta nära 6.000 man, och under de olika operationer, som i sådant hänseende utfördes, luftlandsattes icke blott väl utrustat gevärsinfanteri utan jämväl lätta stridsvagnar och fältartilleri. Luftlandsättningen torde därvid i regel hava tillgått på sådant sätt, att 2—3 bataljoner infanteri först utförde fallskärmshopp, så att "de vita fallskärmarna betäckte himlen för några minuter", och därefter grupperades till skydd för den fortsatta landsättningen av ytterligare trupper och tyngre vapen, som skedde i form av direkt urlastning från flygplan. Efter fullbordad landning ordnades förbanden till anfall emot fiendens rygg, varigenom sålunda en omfattning skett så att säga i tredje dimensionen.

Att här icke är fråga om fantasifyllda skräckmålningar utan verkligt allvar framgår bland annat utav det uttalande angående nämnda manöver, som gjorts av chefen för tjeckoslovakiska generalstaben, general Krejei, då han yttrar: "Det starkaste intrycket gjorde nedsprång av en bataljon om 700 man med fallskärmar i ryggen på fienden. Detta upprepades tvenne gånger. Även tunga kulsprutor och bergskanoner landsattes. Efter sju minuter avlossades det första skottet från kulsprutorna. Senare landsattes medelst tunga bombplan t. o. m. fältartilleri och lätta stridsvagnar."

Av måhända ännu större intresse är följande uttalande den 17 november 1935 av den ryske krigskommissarien Voroschilov: "Ni känna alla till dem som behärska "paraschut"-konsten. Parashutism är den specialitet på aviaticens område, på vilken Sovjetunionen har monopol. Det finns intet land på jorden, som kan säga, att det i detta hänseende ens närmelsevis kan jämföras med Sovjetunionen, eller än mindre, att det söker att inom de närmaste åren nå samma resultat. Jag tar härvid icke i betraktande att de skulle kunna överflygla oss. Sådana länder komma icke så snart att finnas i världen. Och jag misstager mig icke — detta sagt utan överdrift —, om jag säger, att sådana länder icke komma att finnas förrän det även i andra länder blivit sovjetvälde.

Enstaka hjältemodiga individer, redo att utföra bragder, finnas överallt i världen. Sådana finnas även i borgarnas länder — såväl på andra sidan världshaven som på europeiska kontinenten. Men det finnes icke i dessa länder tiotals, hundratals, tusentals individer, vilka skulle fatta tycke för "parashutis-

men" och betrakta densamma såsom sitt verkliga yrke. Det finnes icke där, såsom hos oss, människor, som fattat kärlek till detta yrke och lärt sig behärska detsamma, därför att de förstå dess betydelse för fosterlandets försvar, för värdet av det socialistiska uppbyggnadsarbetet.

Under detta år voro vi vid Kiev-manövern — — — vittne till huru samtidigt 1.200 man paraschutister med sin befälhavare Indser i täten gjorde fallskärms-hopp och huru 2.500 man landsattes med flygplan.

Ganska mycket skrives det i världspressen om landstigningsföretag från luften, som vi tillämpa. I dagarna har jag sett uttalanden om Kiev-manövern i utländska tidningar. Härvid framgår, att borgartidningarna icke uppskatta fallskärmshopparna vid Kiev-manövern till mera än 500 man och att en del uppgiva siffran vara allenast 150. Då vi icke på något sätt sökt hemlighålla antalet fallskärmshoppare, hava de avsiktligt angivit felaktiga uppgifter. Jag har svårt att förklara, varför borgarpressen har anfört till den grad låga siffror för landstigningsföretagen under Kiev-manövern. Men vad skulle väl herrar redaktörer och utspridare av dessa lögnaktiga enfaldiga uppgifter säga, om de visste att just under samma dagar, som vi i Kiev-trakten åsågo fallskärmshopp av 1.200 man med vapen och full ammunitionsutrustning, vilka omedelbart efter landningen framryckte till strid mot den förutsatte motståndaren och vilka skulle ha framryckt med ännu större beslutsamhet, om det gällt en verklig fiende, i ett utav grannmilitärdistrikt landsattes från flygplan icke 1.200 utan 1.800 fallskärmshoppare och landstego icke 2.500 utan 5.700 man och att i en del andra militärdistrikt under manövrar av mindre omfång än vid Kiev ävenledes övades landsättning av fallskärmshoppare, bildande starka kraftigt beväpnade avdelningar. Vad skulle de väl säga, om de visste att, oaktat paraschutismen i Röda armén uteslutande bygger på frivilligt deltagande, vi måste avvisa ett stort antal soldater och befäl, som vilja bliva soldater i detta nya vapenslag."

Till lösandet av dylika landsättningsuppgifter uttages självfallet endast det bästa folket, och kommer så härtill den omfattande utrustningen med vapen och ammunition, ligger i öppen dag, att luftlandsättningstrupper icke kunna mötas med annat än synnerligen högt kvalificerade linjeförband.

Om möjligt böra naturligtvis de medelst fallskärm landsatta trupperna angripas, innan de hunnit samlas i förband och organiseras under sitt befäl eller åtminstone innan den direkta urlastningen av ytterligare styrkor hunnit verkställas. Att sådan möjlighet ingalunda alltid torde vara utesluten beror därpå, att även om man icke i regel på förhand bestämt kan avgöra, var en luftlandsättning skall ske, äro dock de platser, som ur olika synpunkter lämpa sig här för, jämförelsevis få och torde måhända med hänsyn till behovet av såväl stora områden som lämplig mark för transportplanens landning, i allmänhet inskränka sig till redan förefintliga flygfält. Relativt små styrkor av för ändamålet särskilt lämpade trupper kunna därför i många fall genom att i tid angripa de medelst fallskärm i närheten av ett flygfält landsatta bataljonerna

förhindra fältets besittningstagande och en ytterligare landsättning, men uppenbart är, att stora krav måste ställas på deras kvalitet.

I synnerhet "fallskärmstrupperna" utgöra nämligen verkliga elitförband, och dessa torde icke med utsikt till framgång kunna anfallas av andra än väl organiserade och samövade styrkor, som kunna snabbt förflyttas och strida även i terräng.

Under sådan omständigheter förefaller det som om just lätta trupper av modern kavalleristisk typ skulle kunna vara av stor betydelse även om därjämte i vissa situationer jämväl andra förband vore önskvärda, i den mån sådana med hänsyn till krigsläget över huvud taget äro att tillgå.

Hela detta problem om luftlandsättningen torde emellertid vara av sådan betydelse, att detsamma förtjänar den största uppmärksamhet. Under alla omständigheter skärpes uppenbarligen, såsom i min förutnämnda principmotion framhållits, kravet på krigsorganisationens omfattning, men därtill torde, såsom antytts, det spörsmålet uppkomma, huruvida icke därjämte någon förstärkning av de lätta trupperna kan vara erforderlig. Närmast synes alltså en viss kaderökning av det moderna kavalleriets förband komma i fråga, vilken ökning dock självfallet icke rubbar den av mig i annat sammanhang föreslagna organisationen i övrigt.

Här gäller naturligtvis icke att taga definitiv ställning till denna fråga och dess lösning, utan tvärtom bör den göras till föremål för en verklig utredning, allra helst som en sådan icke verkstälts eller måhända kunnat verkställas av försvarskommissionen. Icke heller torde saken hava berörts av vederbörande myndigheter i deras underdåniga yttranden över kommissionens betänkande, och under alla omständigheter bör därför spörsmålet upptagas till särskild omprövning.

Utvecklingen går, som synes, ständigt framåt, och ständigt ställas nya krav på ett lands försvarskrafter. En oavlätlig och smidig anpassning efter denna utveckling är därför alltid av nöden, och till de nya moment, som successivt tillkomma, måste hänsyn tagas allt efter deras framträdande.

Jag får alltså vördsamt hemställa,

att riksdagen ville vid fattandet av sina beslut angående försvarsväsendets ordnande i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående frågan om landsättning av trupper från luften i syfte att undersöka, bland annat, huruvida och i vad mån viss kaderförstärkning av särskilt det moderna kavalleriets förband kan anses erforderlig samt att de förslag, vartill utredningen kan föranleda, sedermera måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 17 april 1936.

Carl Patric Ossbahr.

